

SULEV NÕMMIKU ÜMBER KEES KO GU AEG ELU. Ometi polnud kedagi teist nii üksil dast kui tema

Saarlased räägivad, et kui omakandimees Sulev Nõmmik juba rohkem Kärna Äрни nime kandis, olevat ta kord Muhu Liiva poodi ära eksinud. Poes olnud aga väga atsakas müüjapreili. Nõmmik pannud kohe preilnale silma peale, et vähekesese nabaalust juttu ajada. Õelnud siis, et andku preilna talle riistapikku- ne jupp vorsti. Preilna polnud kade, visanud terve lati letile ja õelnud: «Äi ma põle väiksemat näinudki.»

● URMAS VAHE

urmas.vahe@ohtuleht.ee

Nõmmik olevat justkui õnnejagu sulatina alla neelanud. Tavaliselt oli ju ikka nii, et kui tema nalja- jõed voolama pani, jäid teised kuidagi kohmetuks ja sõnatuks. Nüüd pannud aga ilusa näolapi- ga saarepiiga Kärna Äрни suu luk- ku kui tsemendiga. Seepeale ole- vat rahvakunstnik meeletult kö- hima hakanud. Nagu karanuks vorstilatt talle kõrisse.

Niisugune oli Sulev Nõmmik, eestlaste vaieldamatu lemmik. Teda vähem tundvad inimesed väidavad, et iial ei saanud aru, kas Sulev tegi nalja või oli naerul näo taga tegelikult surmtõsine kuju. Ega ta saanud vist isegi aru, kas tal oli naerutuju. Või oli kõik hoopis vastupidi.

Sulev on end Eesti rahvasse raiunud telekaekraani ja filmi- kaadrite kaudu. Ometi ei tea üheksa eestlast kümnest, kas Kärna Äрни oli rohkem hiidlane või saarlane.

Praegu paistab küll rohkem Hiiumaa kaalukauss alla vajuvat. Kas või sellepärast, et Hiiumaa kuulsa Reigi kiriku vastas oli va- hest veel kuulsamgi Pihla kõrts, millest on kirjutatud ja muusikat loonud Herman Sergo, Juhan Smuul ja Gustav Ernesaks. Pihla kõrtsi viimane peremees oli Pee- ter Nabi. Ehk Sulevi vanaisa. Pih- la kõrts kukkus pilbasteks kokku üsna pärast seda, kui peremees Peeter kõrvad pea alla pani. Muu- seas – ka Sulevi perekonnanimi oli 1936. aastani Nabi. Viis aastat saigi pisike Sulev olla kuulsusrik- ka perenimega, enne kui muutus Nõmmikuks. Aastad viitavad sel- lele, et oli just nime eestistami- se kõrgaeg. Ainult et miks on Nõmmik parem eestimeline nimi kui Nabi? Vahest ei tahtnud ema enam Nabi olla – erilist rõõmu polnud see nimi talle ju toonud. Tegu on ilmselt Nõmmikute su- guvõsa järjekordse tabuteemaga. Neid näib lõpuks kuhjuvat palju.

Igal juhul lasi ema Marta kir- jutada Sulevi sündides isani-

meks Peeter Nabi, mis oli Marta kaks aastat varem surnud isa ni- mi. Sulevi pärisisa oli nii emale, abikaasa Ailile ja Sulevi ainsale tütrele Tiina-Maile totaalne ta- bu. Mingi segane jutt olevat sün- dinud küll kellestki meresõit- jast, arvatavasti Sulevi isast.

Tütar oli isa vastand

Üks, mis võis väidetavalt väike- ses Sulevis olla pärit tema isalt, oli kõiki inimlikke suurusi üle- tav merearmastus. Meri paistis Sulevile olevat kõik: parim sõ-

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Mediaanalüüsid

ber, kellele rääkida oma lapse-rõõmudest ja -muredest. Mere najal võis ennast tühjakski nutta – kui endal kitsas käes ja väike elu ei mahtunud enam piskesse kehasse ära. Meri tundis sedagi, kui Sulevi rõõm üle ääre ajas. Ta võis eriti jäneseid täis merd vahtida kui naelutatult. Kas just isa oodates – aga miks ka mitte?

Väike Sulev ei teadnud, kus ta on sündinud: kas Hiiumaal või Tallinnas. Ega sedagi, kas ta on rohkem hiidlane või saarlane. Mingi aeg ema käekõrval Hiiu-

maalt Saaremaale kolinud, jäi tema emapoolne suguvõsa Hiiumaale ja seal pendeldas väike-meis vähemalt iga suvi.

Saaremaal Salme vallas Möldri talus elab ilmselt viimane selle klanni esindaja, Sulevi tütar Tiia-Mai Nõmmik. Ta on vabakutseline tõlkija, kelle arvutist on tulnud peaaegu kõik ETV ekraanile jõudnud Inglise kvaliteetsarjade tõlked. «Hercule Poirot» ja «Downton Abbey» nende hulgas. Samuti veel kümneid raamatuid.

Ehkki Tiia-Mai purjetas koos literaadi ja jalkafänni Vaapo Va-

PIDEV PEKSUKOTT

Sulev Nõmmiku tee viis läbi vahepeatuse Inglise kolledžis kõigepealt Estonia balletisolistiks ja alles hiljem Tallinna balletikooli. Eks seegi näita tema andekust, et olles juba Eesti suurima teatri solist, polnud ta oma tulevast ala veel kooli õppima jõudnudki. Ent tantsimine oli Sulevile ainult pool muna. Täislaks oli tantsude lavastamine, millega ta otsemaid pärast Leningradi teatri-, muusika- ja kinematograafiainstituudi lõpetamist peale hakkas. Tantsu- ja muude teatrilavastuste eest teda veel ei nüpeldatud. Küll aga läks ihunuhtlus lahti pärast iga Sulevi juhitud filmi, mis sai triibulisi nii parteilt kui ka filmiinimestelt – arvata võib, et

JAAN RÕÕMUS (ERR)

viimastelt küll tellimustööna. Läks aga nii, et kõik kolm põlvini maasse tambitud Sulev Nõmmiku filmi («Siin me oleme», «Mehed ei nuta» ja «Noor pensionär») kasvasid neid ümbritsenud ajast suuremaks ning ümbritsesid end lõpuks klassika oreooliga. Sellest on Saarte Hääle ajakirjanik Evely Aavikule rääkinud Sulevi tütar Tiia-Mai: «Enam ei julge omal ajal enda ümber tuld ja tõrva pritsinud tegelased ühtki halba silpi poetada, sest need, kes tollal filmikomitees isale vastu päid ja jalgu andsid, räägivad nüüd hoopis kultusfilmidest.»

Õlale patsutati Sulevile tema eluajal harva. Tema kaks suuremat autasu olid ENSV teenelise kultuuritegelase nimetus ning Meie Matsi huumoripreemia, millel oli ennemuiste hoopis suurem väärtus kui praegu.

Pressiteadete edastamine

Meediamonitooring

Meediaanalüüsid

heriga abieluranda, ei õnnistatud seda liitu järeltulijatega.

Kuigi tütar veetis vähemalt lapsepõlves oma isaga palju aega koos, eriti viimase suvekodus Saaremaal, olid nad kaks küllaltki erinevat inimest. Või mine võta kinni, kuidas asjad tegelikult olid.

Teatrimees Neeme Kuningas on öelnud, et Suleviga seostuvad mõlemad teatrimaskid – naerev ja tõsine. Lihtrahva seas kiputi teda pidama pisut veidrikust naerutajaks, mahlaka ja rahvapärase ütlemisega koomikuks, kes läbi Kärna Arni lapse-suu tohtis öelda paljutki, mida ei võinud teatritegijate enamik ega Sulev isegi.

Teda teab kogu Eesti kui omaaegset meie nalja keskpunkti. Kus iganes oli Sulev, seal pidi nalja jätkuma nabani. Eks seepärast hõõgunudki Kärna Arni tagumiku all kogu aeg söed: Sulev pidi 24 tundi olema, käsi kabuuril, ja valmis esimese palve peale tuld andma. Selline kohustus tüütab üdini. «Seepärast ongi Sulevist jäänud mulje, et ta oli sõber või vähemalt kamraad igauhega, kes teda vähegi ärgitas. Ja see õu on Eestimaa kuulsate inimeste jalajälgi täis. Siin käidi igal väiksemalgi põhjusel ja sageli päris ilma põhjuseta,» on Tiia-Mai rääkinud Saarte Hääle ajakirjanikule Evelyn Aavikule. Praegu

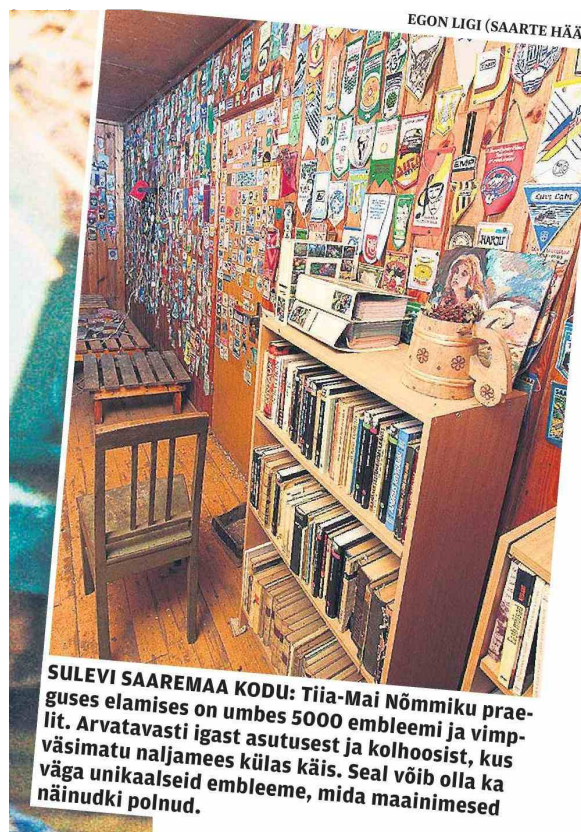
keeldub ta igasugusest intervjuust, lausudes vaid, et kõik, mis tal öelda, on ta juba rääkinud ning juba ammu kokku kasvunud haavu ta enam avada ei soovi. Telefonis on kuulda, et tal pole seda rääkides pisaradki kaugel.

Ajakirjanik Aavik selgitab, mis see on nii. «Kui Tiia-Mai töötab, on talle raske lähedale pääseda. Peaaegu võimatugi. Tõlketöö on täppistöö ja see nõuab üleni teksti sisse minemist. Seepärast ei salli Sulevi tütar töö juures segamist. Ümberkaudsed teavad, et Tiia-Maile meeldis alati omaette olla. Ent isa pidi alati olema maailma keskpunkt. Vähemalt suurema publiku ees. Vaikust polnud tema majas ilmaski. Küll olid end Saaremaale sokutanud estoonesed, küll tulid nalja otsima ja Sulevi firmarooma suitsukala maitsma kohalikud tegelased, vahet polnud. Polnud ka ime, kui mõni külaline karmani põhjast pudeli või teisegi hundijalavett välja koukis. Ja suitsukala muutus veelgi paremaks. Sulev armastas suitsukala. Eriti enda tehtut. Aga viina armastas ta vähemalt sama palju.

Ent inimesed, keda Sulev on endale väga lähedale lasknud, teavad öelda, et tegelikult oli ta üks ümbruskonna üksildasemaid kujusid üldse, kes elaski tegelikult omaette maailmas.»

Lahkus parandamatu pessimistina

24 suve tagasi oli just tulnud Eesti kroon. Samal suvel võitis Erika Salumäe Barcelona trekil oma teise kuldmedali. Kogu rahva juubeldusuimas suri 28. juulil Sulev Nõmmik, kes maeti mõned päevad hiljem Metsakalmistule. Pool elu teisi naerutanud mees oli siit ilmast minnes parandamatu pessimist. Ta oli selline päevast aasta enne oma surma, kui tema kõrvalt lahkus parim sõber Vello Viisimaa. Siit ilmast minnes oli Sulev alles 61aastane.

SULEVI SAAREMAA KODU: Tiia-Mai Nõmmiku praeguses elamises on umbes 5000 embleemi ja vimpelit. Arvatavasti igast asutusest ja kolhoosist, kus väsimatu naljamees külas käis. Seal võib olla ka väga unikaalseid embleeme, mida mainimesed näinudki polnud.

